Výrobce a opravář čalouněného nábytku klasickou technologií (kód: 33-055-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů: Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů (kód: 33)
Týká se povolání: Čalouník; Výrobce a opravář čalouněného nábytku klasickou technologií
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Volba materiálů pro výrobu čalounění klasickou technologií	3
Navrhování rozměrů a skicování čalounění s využitím ergonomie	3
Výběr nářadí, nástrojů, měřidel, strojů pro výrobu, opravy a balení při čalounění	3
Tvorba nářezových a střihových plánů pro čalounění nebo dekorace	3
Střihání a řezání čalounických materiálů (např. usní, syntetických náhražek usní, potahových a technických textilií, roun, polyuretanové pěny)	3
Obsluha, základní údržba a nastavení strojů a zařízení pro výrobu nábytku čalouněného klasickou technologií	3
Zhotovování čalounění nábytku klasickou technologií	3
Opravy, obnova, údržba a rekonstrukce čalounění klasickou technologií	3
Kontrola, balení a expedice čalouněných výrobků a čalounických materiálů	3
Zaznamenávání technických údajů a výsledků práce v čalounické výrobě a dekoratérství	3
Nakládání s odpady v čalounictví a dekoratérství	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 29.06.2015 do: 19.08.2020

Kritéria a způsoby hodnocení

Volba materiálů pro výrobu čalounění klasickou technologií

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Číst výkresovou dokumentaci čalouněného nábytku	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Zvolit hlavní materiály nosné a pružicí s ohledem na jejich použití	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Zvolit hlavní materiály tvarovací a kypřicí přírodního původu s ohledem na jejich použití	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Zvolit hlavní materiály izolační a začišťovací pro jednotlivé vrstvy čalounění a začištění s ohledem na jejich použití	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Zvolit pomocné materiály včetně zdobných s ohledem na jejich použití	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Zvolit potahový materiál s ohledem na jeho použití	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Navrhování rozměrů a skicování čalounění s využitím ergonomie

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vypočítat podle výšky osoby a délky chodidla délku jednodílné matrace, stanovit šířku matrace a tuto matraci naskicovat	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Stanovit a naskicovat výšku, sklony a rozměry sedadla a opěradla židle k jídelnímu stolu bez područek, u židle s područkami výšku a sklon područek	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Stanovit a naskicovat rozměry taburetu	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Stanovit, popsat a naskicovat rozměry sedadla, opěradla, područek, boční hlavové opěrky odpočivného křesla „ušák“ a určit výšky ve vzájemných poměrech	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Stanovit a naskicovat šířku a hloubku sedadel pohovek - dvoumístné, třímístné	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Stanovit rozměry a naskicovat detail područky odpočivného křesla s plaketkou	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Výběr nářadí, nástrojů, měřidel, strojů pro výrobu, opravy a balení při čalounění

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vybrat pomocné nářadí, nástroje a měřidla pro výrobu a opravy čalounění klasickou technologií	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vybrat stroje pro výrobu a opravy čalounění klasickou technologií	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Zvolit balicí zařízení podle způsobu balení a druhu balicího materiálu	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Tvorba nářezových a střihových plánů pro čalounění nebo dekorace

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vypracovat nářezový plán na tvarovací materiály	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vypracovat střihový plán na kypřicí materiály	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vypracovat střihový plán na potahové textilie	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Vypracovat střihový plán na technické textilie	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Vypracovat střihový plán na usně	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Střihání a řezání čalounických materiálů (např. usní, syntetických náhražek usní, potahových a technických textilií, roun, polyuretanové pěny)

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vytvořit šablony, dělit potahovou textilii ručním střiháním	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vytvořit šablony, dělit useň ručně střiháním nebo řezáním	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Dělit ručním střiháním podle střihového plánu technické textilie	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Ručně nastřihat nebo nařezat potřebně tvarované dílce lepenky pro zhotovované nebo opravované čalounění	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Obsluha, základní údržba a nastavení strojů a zařízení pro výrobu nábytku čalouněného klasickou technologií

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Připravit rozvolňovací stroj a strojně rozvolnit provazce africké trávy, žíní, kokosových, popř. dalších rostlinných vláken	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Ručně rozvolnit slisovaná přírodní vlákna	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vhodně nastavit průmyslový šicí stroj s vázaným stehem a strojově ušít jednotlivé části potahů, popř. technických textilií	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Při všech pracovních operacích dodržet zásady BOZP a PO	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zhotovování čalounění nábytku klasickou technologií

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Před čalouněním obalit do ochranných obalů nečalouněné části výrobku	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vybrat nástroje pro čalounění křesla s tlačnými pružinami podle výkresové dokumentace	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Zvolit popruhy, vybrat způsob popruhování a provést popruhování sedadla	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Zvolit pružiny, zhotovit a dokončit pružicí vrstvu čalounění sedadla	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Zvolit tvarovací materiály, zhotovit a dokončit tvarovací vrstvu čalounění sedadla	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Zvolit kypřicí materiály, zhotovit a dokončit kypřicí vrstvu čalounění sedadla	Praktické předvedení a ústní ověření
g) Zvolit způsob čalounění opěradla včetně boční hlavové opěrky a područek, zhotovit základ, tvar, kypření	Praktické předvedení a ústní ověření
h) Zvolit způsob potahování a potahový materiál, potáhnout a dokončit potah (šít skrytým stehem, zdobit, upravit, začistit)	Praktické předvedení a ústní ověření
i) Zhotovit čalounění rámu sedadla bez pružin s tvárnicí od základu až do bílého plátna	Praktické předvedení a ústní ověření
j) Při všech pracovních operacích dodržet zásady BOZP a PO	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Opravy, obnova, údržba a rekonstrukce čalounění klasickou technologií

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést demontáž jednotlivých částí čalounění s ohledem na předpokládanou úroveň oprav	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Zkontrolovat a posoudit stav kostry čalouněného výrobku	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Rozhodnout o způsobu a provedení oprav kostry a rekonstrukce čalounění	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Připravit kostru, provést drobné opravy a úpravy kostry pro nové čalounění	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Zvolit hlavní a vedlejší materiály včetně spojovacích a zdobných	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Provést rekonstrukci čalounění od základu až po potah	Praktické předvedení a ústní ověření
g) Při pracovních operacích dodržet zásady BOZP a PO	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Kontrola, balení a expedice čalouněných výrobků a čalounických materiálů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat způsoby a zásady kontroly v celém procesu výroby a skladování	Písemné a ústní ověření
b) Zkontrolovat zhotovený výrobek	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Popsat zásady označování výrobků podle platných právních předpisů	Písemné a ústní ověření
d) Popsat způsoby balení výrobků podle charakteru a množství výrobků a způsobu expedice a dopravy	Písemné a ústní ověření
e) Popsat zásady manipulace a skladování v celém procesu výroby	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zaznamenávání technických údajů a výsledků práce v čalounické výrobě a dekoratérství

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Do formuláře zaznamenat veškeré technické údaje	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vypočítat potřebné údaje při respektování ergonomických zásad	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Zpracovat provozní evidenci a dokumentaci – dokumentace zakázky, evidence materiálu, spotřeby, odpadu apod.	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Nakládání s odpady v čalounictví a dekoratérství

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Objasnit vznik a druhy odpadů dřeva a dřevních materiálů včetně jejich recyklace a likvidace	Písemné a ústní ověření
b) Objasnit vznik a druhy odpadů z výroby a zpracování přírodních materiálů včetně jejich recyklace a likvidace	Písemné a ústní ověření
c) Objasnit vznik a druhy odpadů kypřicích materiálů včetně jejich recyklace a likvidace	Písemné a ústní ověření
d) Objasnit vznik a druhy odpadů potahových, dekoračních a technických textilií, usní, syntetických náhrad usní včetně jejich recyklace a likvidace	Písemné a ústní ověření
e) Vyjmenovat i jiné než přímé materiálové odpady (např. likvidace použitých nožů a nástrojů)	Písemné a ústní ověření
f) Roztřídit odpady vzniklé při výrobě nebo opravě zadaného výrobku	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.
Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost není vyžadována.

Při zkoušce uchazeč zhotoví:

- čalounění odpočivného křesla "ušák" s tlačnými pružinami - očalouní sedadlo a další odborné kompetence předvede na připravených modelech
- opravu, rekonstrukci čalounění sedáku čalouněné židle bez pružin, se základem s tvárnicí nebo dvojím hranováním

Zhotovení čalounění sedadla křesla "ušáku" s tlačnými vázanými pružinami a oprava, rekonstrukce čalounění sedáku židle bez pružin má demonstrovat všechny kompetence a dovednosti požadované při čalounění klasickou technologií. V případě, že je zhotovován nebo opravován výrobek, který některé z požadovaných kompetencí a dovedností neobsahuje, je třeba, aby zkoušený na vzorcích materiálů předvedl ruční šití a prošívání, vázání pružin hlavní a vedlejší vazbou a další dovednosti, které jsou v profesní kvalifikaci obsaženy.
Vzhledem k charakteru zkoušky je třeba dbát na kvalitní přípravou vzorků, na kterých uchazeč předvede všechny odborné kompetence.

Při praktickém ověřování odborných kompetencí je třeba přihlížet ke kvalitě zhotovovaného výrobku, vzhledu a funkčnosti a rovněž k bezpečnému provádění všech úkonů a k časovému hledisku zvládání operací. Pokud ze strany uchazeče nebudou při ověřování kompetencí dodržovány zásady BOZP, ohodnotí zkoušející danou kompetenci, při níž došlo k porušení zásad BOZP, výsledkem „nesplnil“.

Ověřování kritérií hodnocení písemnou formou bude realizováno vypracováním odpovědí na daná kritéria hodnocení příslušné odborné kompetence na PC nebo na označené listy papíru.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání *čalouník* a střední vzdělání s maturitní zkouškou + alespoň 5 let odborné praxe jako osoba odpovědná za činnosti v oblasti čalounické výroby nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oboru vzdělání *čalouník*, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oblasti nábytkářské výroby a alespoň 5 let odborné praxe jako osoba odpovědná za činnosti v oblasti čalounické výroby nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oboru vzdělání *čalouník*, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
c) Vyšší odborné vzdělání v oblasti nábytkářské výroby a alespoň 5 let odborné praxe jako osoba odpovědná za činnosti v oblasti čalounické výroby nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oboru vzdělání *čalouník*, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
d) Vysokoškolské vzdělání a alespoň 5 let odborné praxe jako osoba odpovědná za činnosti v oblasti čalounické výroby nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti čalounické výroby, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
e) Profesní kvalifikace 33-055-H Výrobce a opravář čalouněného nábytku klasickou technologií a střední vzdělání s maturitní zkouškou + alespoň 8 let odborné praxe v oblasti výroby a oprav čalouněného nábytku, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Pro zajištění zkoušky podle tohoto hodnoticího standardu je třeba mít k dispozici čalounickou dílnu odpovídající velikosti s rozvodem el. energie a stlačeného vzduchu s platnými revizemi, osvětlením, splňující normy BOZP a PO a minimálně následující materiálně-technické vybavení:

- Technologické postupy, nákresy a výkresy pro výrobu a opravy čalounění klasickou technologií
- Tabulka celkových a dílčích rozměrů osob
- ČSN 91 0015 Čalouněný nábytek - Základní ustanovení a související normy a zákony
- Formuláře k vyplnění pro technickou dokumentaci
- Kostra odpočivného křesla "ušák"
- Dílce/modely určené k očalounění
- Čalouněná židle klasickou technologií bez pružin k opravě - rekonstrukci čalounění sedáku
- Materiály hlavní pro klasickou výrobu čalounění
- Materiály pomocné pro klasickou výrobu čalounění včetně spojovacích a zdobných prvků
- Měřidla pevná, svinovací, posuvná, kružidlo, úhelníky různých velikostí, kreslicí pomůcky včetně rýsovacích potřeb
- Základní vybavení pracoviště pro zhotovení střihů, střihových plánů, výrobu šablon a dílců z čalounické lepenky
- Svěrky, ztužidla, pilník, brusný papír, špalík
- Základní vybavení pro pokládání a dělení potahových materiálů, technických textilií, čalounické lepenky, střihačský pracovní stůl dostatečné velikosti, nůžky různých velikostí, dělicí nože, knejpy
- Vybavení k nanášení lepidel na opravu kostry a čalounických lepidel používaných v klasické výrobě čalounění
- Rozvolňovací stroj, průmyslový šicí stroj jednojehlový s vázaným stehem, strojové jehly (min. 10 ks k šicímu a šitému materiálu)
- Technické vybavení k balení výrobků
- Pružiny tlačné jednokuželové nebo dvoukuželové, s různým průměrem závěrných závitů, různé měkkosti (s různým průměrem drátu), rozdílné výšky, s různým počtem závitů
- Přírodní a kypřicí materiály (africká tráva v provazcích, žíně v provazcích, pryžokokos v provazcích, lisované vlákenné přírodní materiály, ovčí vlna v tabulích, vata v tabulích, bavlna pojená v návinech)
- Čalounická lepenka
- Jutá řídká (řídké plátno), juta hustá (husté plátno)
- Mul, molino, damašek
- Stuhy, prýmky, třapce, lemovky apod.
- Tkané nepružné textilní popruhy šířky 40 až 60 mm,
- Pomocné materiály, vázací, prošívací, vtahové a další motouzy, strojové a ruční šicí a vyšívací nitě, různé druhy a různé tloušťky a barvy (min. 5 typů)
- Ruční jehly rovné jednohrotové a dvouhrotové v délce 15 – 40 cm (2 ks od velikosti)
- Ruční jehly obloukové číslo 3 – 8 (2 ks od velikosti)
- Špendlíky krejčovské, špendlíky čalounické
- Krejčovské křídy různých barev
- Napínač popruhů
- Čalounické kladívko
- Sekáče, průbojníky
- Čalounické hřebíčky a hřebíky různých velikostí a provedení včetně hřebíků se zdobnou hlavou
- Vytahovač hřebíků a průmyslových spojovačů (kozí nožka)
- Vypichovače
- Štípací kleště a kleště na drát, kleště ploché
- Patentovaný drát na úpravy pružinových koster
- Střihací technika a pracovní pomůcky (střihací stůl, ruční nůžky malé, ruční nůžky velké, ruční elektrický řezací strojek s kotoučovým nožem)
- Nástroje a nářadí na demontáž čalouněného výrobku k opravě, úpravu a drobnou opravu dřevěné kostry: např. šroubováky různých druhů a velikostí, vrtáky, dláta, pilník, brusný papír různých jemností, špalík pod brusný papír, palička, kleště, kladivo, lepidlo na dřevo, nanášecí zařízení lepidla na dřevo
- Základní vybavení pracoviště pro zhotovení střihu a šablon, včetně nožů a nůžek
- Váha
- Koš na rozvolněný tvarovací a kypřicí materiál (min. 5 ks)
- Potřeby na čištění výrobku a udržování čistoty na pracovišti
- Ochranné pracovní prostředky dle požadavků BOZP

- Balicí materiály
- Přísun potřebné energie odpovídající bezpečnostním a hygienickým předpisům
- Obaly na odpadní materiály při opravách
- PC nebo tablet

Pro splnění kritérií hodnocení realizovaných formou písemného ověření je třeba zajistit odpovídající prostor a potřebné vybavení.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí zajistit, aby pracoviště byla uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro realizaci zkoušky z hlediska BOZP odpovídaly bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům na pracovní prostředí a pracoviště.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání nejméně po dobu 5 let ode dne podání žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 5 až 10 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 30 až 35 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška bude rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro dřevozpracující a papírenský průmysl, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
AKSAMITE, spol. s r. o.
BPP, spol. s r. o.
Cech čalouníků a dekoratérů
Čalounictví bednář
Střední škola stavebních řemesel Brno - Bosonohy